

Par informatīvā ziņojuma “Par Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas rezultātiem un tālāko rīcību aizsargājamo biotopu labvēlīgas aizsardzības stāvokļa nodrošināšanas un tautsaimniecības nozaru attīstības interešu sabalansēšanai” projektu

Zemkopības ministrija ir izvērtējusi informatīvā ziņojuma “Par Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanas rezultātiem un tālāko rīcību aizsargājamo biotopu labvēlīgas aizsardzības stāvokļa nodrošināšanas un tautsaimniecības nozaru attīstības interešu sabalansēšanai” projektu (turpmāk – ziņojuma projekts) un sniedz šādus apsvērumus un ieteikumus tā precizēšanai un papildināšanai:

- 1) *Par priekšlikumiem ES nozīmes aizsargājamo Natura 2000 tīkla pabeigšanu*
Zemkopības ministrija piesardzīgi skatās uz ierosinājumiem veidot jaunas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

No ziņojuma projekta izriet, ka, lai novērstu EK pārkāpumu procedūrā 2019/2304 norādītos pārkāpumu, Latvijai papildus būtu jāizveido Natura 2000 platības 5 biotopu veidiem, no kuriem praktiski nepieciešamas jaunas teritorijas tikai diviem biotopu veidiem (Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas (6270*) un Staignāju meži (9080*)). Aizsargājamās dabas teritorijās būtu jāiekļauj 17,4 tūkst.ha minēto biotopu (attiecīgi 9,6 tūkst.ha un 7,8 tūkst.ha).

Informatīvajā ziņojumā nepieciešams indikatīvi norādīt teritorijas, kur šie biotopi ir atrasti un kur tiem potenciāli būtu piemērotāk veidot jaunās Natura 2000 teritorijas.

Pašreiz ziņojumu projektā norādīta tikai viena potenciālā Natura 200 teritorija Odzienas apkārtnē, kas varētu ietvert tikai 57,16 ha nepieciešamo ganību biotopu un 20,54 ha staignāju mežu biotopu.

Zemkopības ministrija neatbalsta, ka informatīvajā ziņojumā tiek akcentēta nepieciešamība veidot jaunas Natura 2000 teritorijas pārējiem prioritārajiem biotopiem, tikai tādēļ, ka projekta ietvaros ir atrasts vairāk biotopu, nekā līdz šim bija zināms un ziņots Eiropas Komisijai.

Zemkopības ministrija rosina šo sadaļu no ziņojuma svītrot un vienlaikus pārskatīt, vai zemas kvalitātes ES nozīmes biotopi ārpus Natura 2000 teritorijām nav izslēdzami no biotopu sarakstiem kā neatbilstoši.

- 2) *Par izcilas kvalitātes biotopu iekļaušanu aizsargājamās teritorijās*
Zemkopības ministrija atbalsta izcilas kvalitātes biotopu iekļaušanu aizsargājamās teritorijās, izmantojot esošos mehānismus, veidojot jaunas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas vai mazākām teritorijām nosakot mikroliegumus. Rosinām informatīvajā ziņojumā iekļaut informāciju par šādu biotopu kopējo apjomu un to īpašumu formām. Būtiski ir paskaidrot, ka zemes īpašnieku tiks informēti un tiem būs iespēja saņemt kompensāciju par saimnieciskās darbības aprobežojumiem.
- 3) *Par saimnieciskās darbības apturēšanu ES nozīmes biotopos līdz Natura 2000 teritoriju tīkla izveides pabeigšanai*

Zemkopības ministrija neatbalsta šāda nosacījuma iekļaušanu normatīvajā ziņojumā, jo pēc meža nozares organizāciju aplēsēm tas radīs nesamērīgu ietekmi uz tautsaimniecību. Vienlaikus mēs nesaskatām šai darbībai skaidru pamatojumu. Kopumā šāds priekšlikums ir pretrunā ar iepriekš apgalvoto, ka ES nozīmes biotopa konstatācija pati par sevi nerada saimnieciskās darbības ierobežojumus, jo šādi ierobežojumi tiek noteikti ar normatīvajiem aktiem. Lūdzam svītrot šo priekšlikumu no ziņojuma projekta.

Piedāvājam izvērtēt pagaidu saimnieciskās darbības ierobežojumu noteikšanu potenciālajās Natura 2000 platībās, kas nosakāmas minētajiem 2 biotopu veidiem (Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas (6270*) un Staignāju meži (9080*)). Šādu pagaidu ierobežojumus var noteikt tikai panākot savstarpēju vienošanos ar zemes īpašniekiem,

- 4) *Par saimnieciskās darbības pārtraukšanu ES nozīmes biotopu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, pat ja to zonējums pieļauj saimniecisko darbību.*

Zemkopības ministrija neatbalsta šādu nostāju, jo gan Latvijas, gan citu valstu pieredze rāda, ka, pārtraucot saimniecisko darbību kādā teritorijā, tiek izskausta cilvēku klātbūtne tajā un dabas daudzveidība, jo īpaši ainaviskās vērtības var būtiski samazināties. Aprobežojumu noteikšanai jābūt pamatotai, izvērtētai un līdzsvarotai. Lūdzam svītrot šo priekšlikumu no ziņojuma projekta.

- 7) *Par ES nozīmes biotopiem, kur LV ir liela daļa no bioģeogrāfiskā reģiona / ES kopējās platības – īpaša uzmanība*

Ziņojumu projekta sadaļā pie priekšlikumiem principiem un tālākai darbībai biotopu aizsardzībai ir minēts, ka ES nozīmes biotopiem, kur LV ir liela daļa no bioģeogrāfiskā reģiona / ES kopējās platības ir jāpievērš īpaša uzmanība. Nepieciešams paskaidrot priekšlikuma būtību un minēt konkrētus pasākumus tā ieviešanai.

- 5) *Par sociāli - ekonomisko izvērtējumu un ietekmi uz tautsaimniecību*

Ziņojumu projekta minēts, ka pēc vienošanās par biotopu aizsardzības principiem un darāmajiem darbiem, jāveic paredzēto pasākumu sociāli – ekonomiskais novērtējums, kā arī jāizstrādā priekšlikumi normatīvo aktu grozījumiem un nepieciešamā finansējuma aprēķini.

Zemkopības ministrija norāda, ka vienoties par biotopu aizsardzības principiem būs apgrūtināši, ja vienlaikus netiks izstrādāti vairāki scenāriji biotopu aizsardzības pasākumu kopumam. Tie papildināmi ar aprēķiniem par sociāli - ekonomisko izvērtējumu un ietekmi uz tautsaimniecību. Politiski lemt, par piemērotākajiem pasākumiem biotopu labvēlīga aizsardzības stāvokļa nodrošināšanai, iespējams tikai tad, ja izvērtēti visi aspekti.

- 6) *Par zālāju biotopu aizsardzību*

Kopumā zālāju biotopi veido tik nebūtisku platību, ka nerada saimnieciskos draudus valsts mērogā, taču Zemkopības ministrijas ieskatā būtu nepieciešams meklēt risinājumus zālāju u.c. biotopu aizsardzībai arī ārpus KLP iespējamā finansējuma, jo ir vairākas citas pieejas kā atbalstāma dabas aizsardzība t.sk. attiecībā uz LIZ. Pielikumā komentāri, kas izriet no Kopējā lauksaimniecības politikas regulējuma.

7) Par Eiropas Komisijas Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas mērķu iekļaušanu ziņojumā

Lūdzam šo ziņojumu nesaistīt ar EK Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas mērķu sasniegšanu. EK Bioloģiskās daudzveidības Stratēģijas ieviešana būs jāvērtē daudz plašākā kontekstā. Par tajā ietvertajiem mērķiem, tostarp definīcijām, notiek diskusijas vēl EK darba grupu līmenī, tādēļ tās piemērošana ir pāragra.

Papildus, lūdzam, visā ziņojuma projektā lietot vienotu terminoloģiju attiecībā uz ES nozīmes biotopiem. Sugu un biotopu aizsardzības likumā un šī projekta metodikā tiek lietots ES nozīmes biotopi.